

Principes van effectieve COVID-19 communicatie

Prof. Julia van Weert en Bas van den Putte
Hoogleraren gezondheidscommunicatie

Anderhalve meter in de zorg: Hoe krijgen we de klus geklaard?
Logeion webinar
2 maart 2021

Het Amsterdam Center for Health Communication (ACHC) streeft er naar om gezondheid te bevorderen door middel van wetenschappelijk onderzoek naar effectieve communicatie.

COVID-19

Klik [hier](#) voor ons ACHC onderzoek en advies tijdens de COVID-19 pandemie

Studie protocol van de schoolinterventie "InCharge"

Gepubliceerd op 02 februari 2021 – Tijdens de adolescentie ontwikkelen jongeren veelal ongezonde leefstijlen door bijvoorbeeld veel alcohol te drinken, veel ongezonde snacks te eten, en weinig te bewegen. Om deze ongezonde gedragingen te ontmoedigen worden schoolinterventies ingezet. Echter toont onderzoek dat de effecten van schoolinterventies erg kunnen variëren. Een [Lees verder »](#)

Symposium Communicatie met sociaal kwetsbare mensen tijdens COVID19

Op vrijdag 15 januari 2021 vindt het 10e ACHC symposium "Communicatie met sociaal kwetsbare mensen tijdens COVID19" online plaats. Deelname is gratis. Sociale kwetsbaarheid is een maatschappelijk-historische context waardoor sommige mensen worden bedreigd met sociale uitval of uitsluiting. [Lees verder »](#)

Consortium met ACHC ontvangt grote beurs uit

ACHC onderzoekers in 2020 veelvuldig in het nieuws

www.healthcommunication.nl

Basis stappen voor effectieve interventies

1. Wat is het probleem?

2. Welk gedrag veroorzaakt dit probleem?

Niet aan basismaatregelen houden, bv. 1.5 meter afstand

Basis stappen voor effectieve interventies

1. Wat is het probleem?
2. Welk gedrag veroorzaakt dit probleem?
3. Doelgroep: Bij wie komt dit gedrag vooral voor (RIVM-data)?

Algemeen

1. Jongeren
2. Werkenden met zorgtaak

Op werk

1. Werkenden met zorgtaak
2. Vrouwen
3. Lagere opleiding
4. Jonger

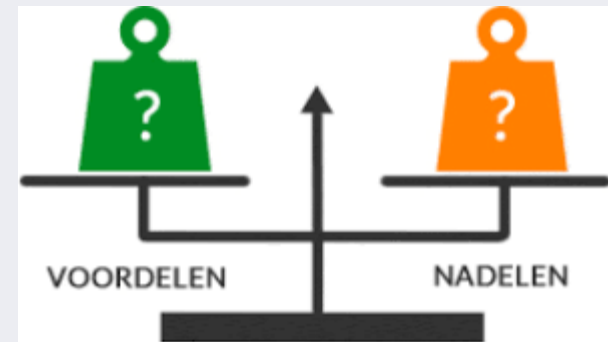

Basis stappen voor effectieve interventies

1. Wat is het probleem?
2. Welk gedrag veroorzaakt dit probleem?
3. Doelgroep: Bij wie komt dit gedrag vooral voor?
4. Doelgroepanalyse: Wat zijn de belangrijkste gedragsdeterminanten?

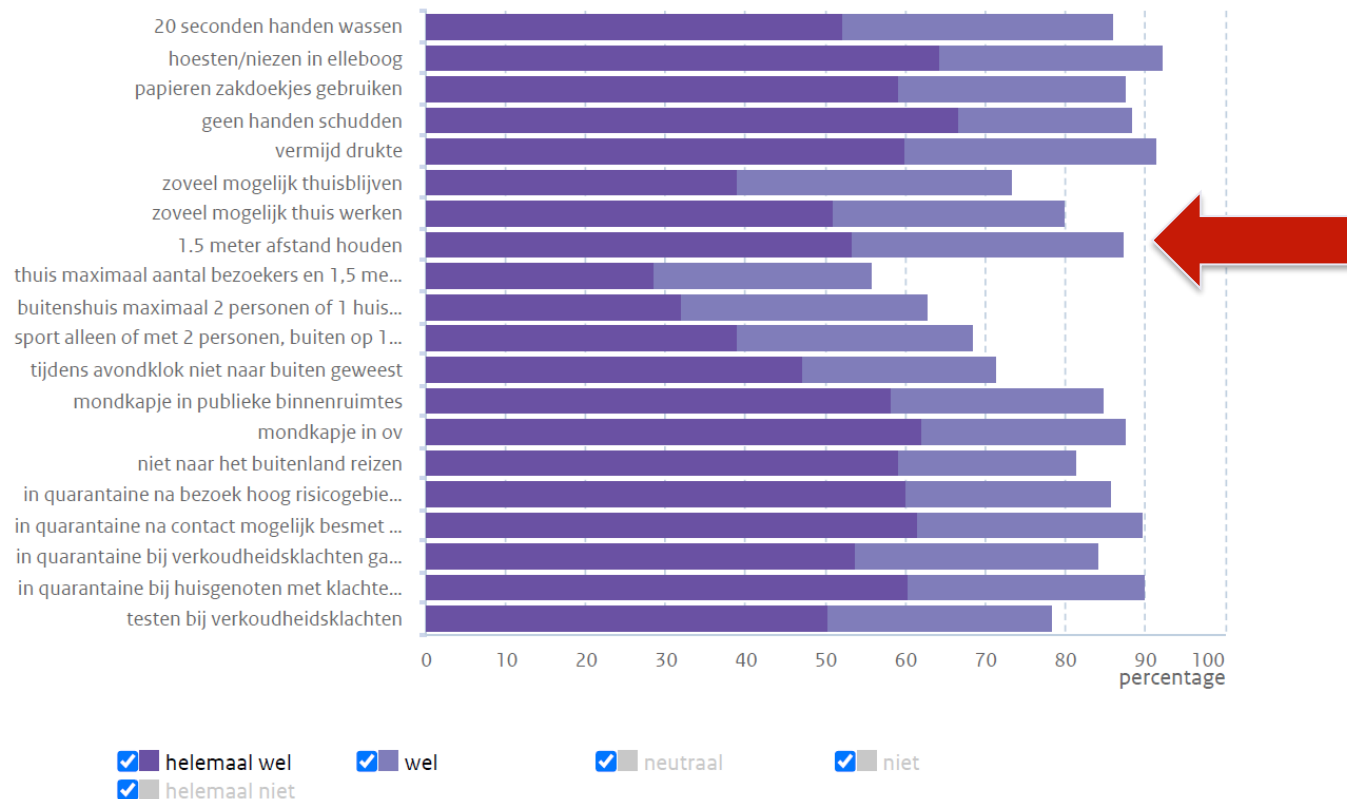
DETERMINANTEN: VIJF HOOFDGROEPEN

- Willen
  - Gedragsbepalers, bv: Kennis (voor/na-delen)

RIVM Corona Gedragsonderzoek: Draagvlak maatregelen

Meting 10, 10-14 februari

DETERMINANTEN: VIJF HOOFDGROEPEN

- Willen
  - Gedragsbepalers, bv: Kennis (voor/na-delen)

- Kunnen
  - Gedragsbepalers, bv: vaardigheden, fysieke omgeving

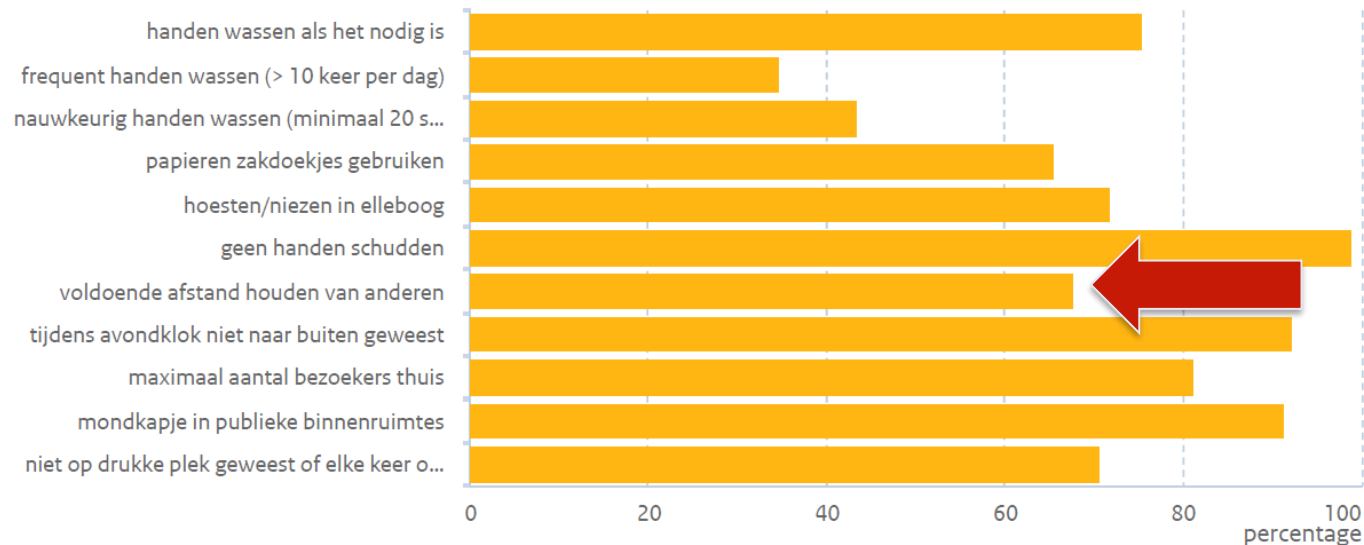

RIVM Corona Gedragsonderzoek: Naleving maatregelen

Houden mensen zich aan de gedragsregels

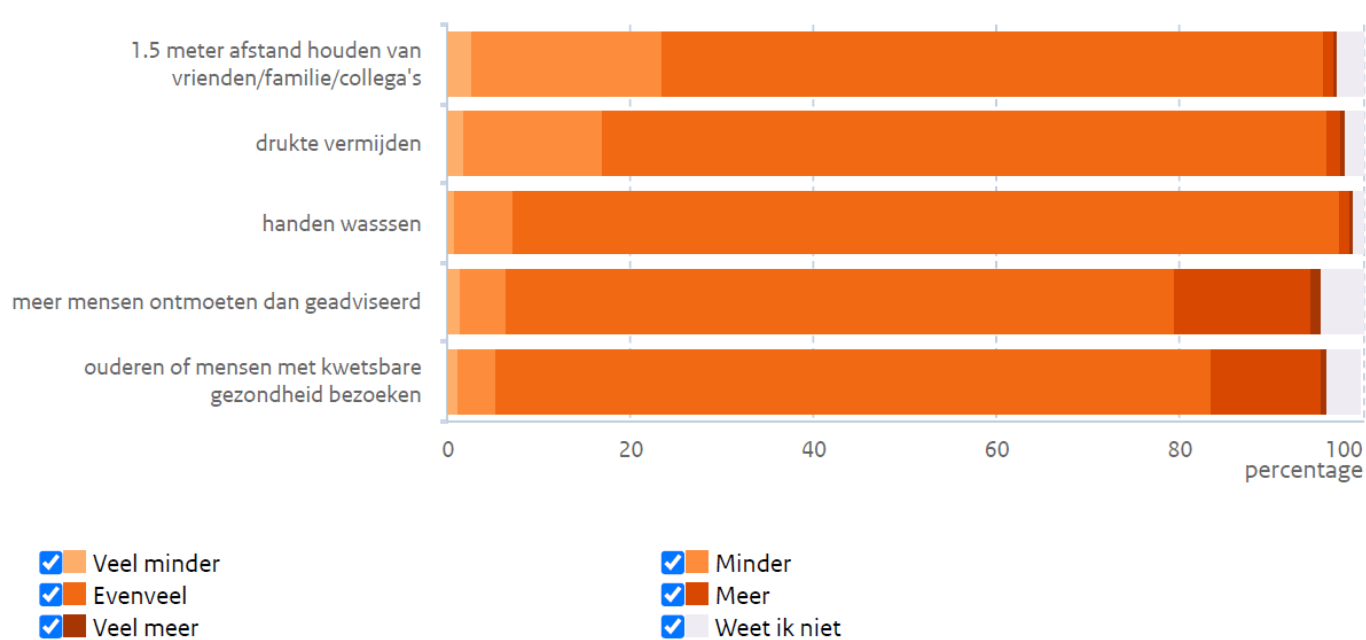
Meting 10, 10-14 februari

RIVM Corona Gedragsonderzoek: Naleving na vaccinatie

Naleven maatregelen na vaccinaties

Meting 10, 10-14 februari

DETERMINANTEN: VIJF HOOFDGROEPEN

- Willen
  - Gedragsbepalers, bv: Kennis (voor/na-delen)
- Kunnen
  - Gedragsbepalers, bv: vaardigheden, fysieke omgeving
- Sociale invloeden
  - Gedragsbepalers, bv: descriptieve norm, injunctieve norm

Conformity

Click pictures for liftoff

Voorbeelden

De descriptieve norm. Beschrijven wat anderen doen:

‘Meer dan 100.000 mensen doen al mee’.

De injunctieve norm. Beschrijven wat anderen vinden dat we zouden moeten doen:

‘De meeste mensen in uw omgeving vinden dat u mee moet doen’.

DETERMINANTEN: VIJF HOOFDGROEPEN

- Willen
  - Gedragsbepalers, bv: Kennis (voor/na-delen)
- Kunnen
  - Gedragsbepalers, bv: vaardigheden, fysieke omgeving
- Sociale invloeden
  - Gedragsbepalers, bv: descriptieve norm, injunctieve norm
- Emoties
  - Gedragsbepalers, bv: positieve & negatieve emoties

DETERMINANTEN: VIJF HOOFDGROEPEN

- Willen
  - Gedragsbepalers, bv: Kennis (voor/na-delen)
- Kunnen → Gedrag makkelijker maken
  - Gedragsbepalers, bv: vaardigheden, fysieke omgeving
- Sociale invloeden → Sociale norm communicatie
  - Gedragsbepalers, bv: descriptieve norm, injunctieve norm
- Emoties
  - Gedragsbepalers, bv: positieve & negatieve emoties
- Gewoonten
  - Gedragsbepalers, bv: omgeving

Basis stappen voor effectieve interventies

4. Doelgroepanalyse: Wat zijn de belangrijkste gedragsdeterminanten

RIVM-data: Voorspellers van 1.5 m. afstand houden

1. Kunnen: Denken dat je het kan
2. Sociale invloed: Wat doen en vinden anderen
3. Willen: Voordeel: 1.5 meter afstand houden helpt virus bestrijden

Review, 45 covid-studies:
bevestigt dit + gevoelde virusdreiging

Basis stappen voor effectieve interventies

1. Wat is het probleem?
2. Welk gedrag veroorzaakt dit probleem?
3. Doelgroep: Bij wie komt dit gedrag vooral voor?
4. Doelgroepanalyse: Wat zijn de belangrijkste gedragsdeterminanten?
5. Strategie: Richt interventie op veranderbare belangrijke determinanten

WAT WERKT ONVOLDOENDE?

1. Alleen uitgaan van je eigen argumenten

- Beschermen van mensen met kwetsbare gezondheid
- Ontlasten van de zorg

2. Handhaving

WAT WERKT BETER: MIJN ADVIEZEN

Voorspellers van 1.5 m. afstand houden

3. Willen: Voordeel: 1.5 meter afstand houden helpt virus bestrijden

Rationalisaties

WAT WERKT BETER: MIJN ADVIEZEN

Voorspellers van 1.5 m. afstand houden

1. Kunnen: Denken dat je het kan

MOGELIJK MAKEN

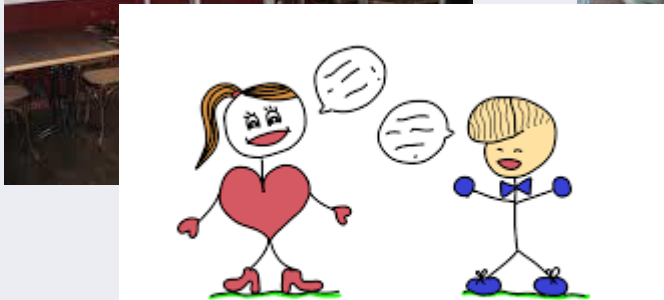
➤ Omgeving veranderen

s: tij

dat, roimodellen

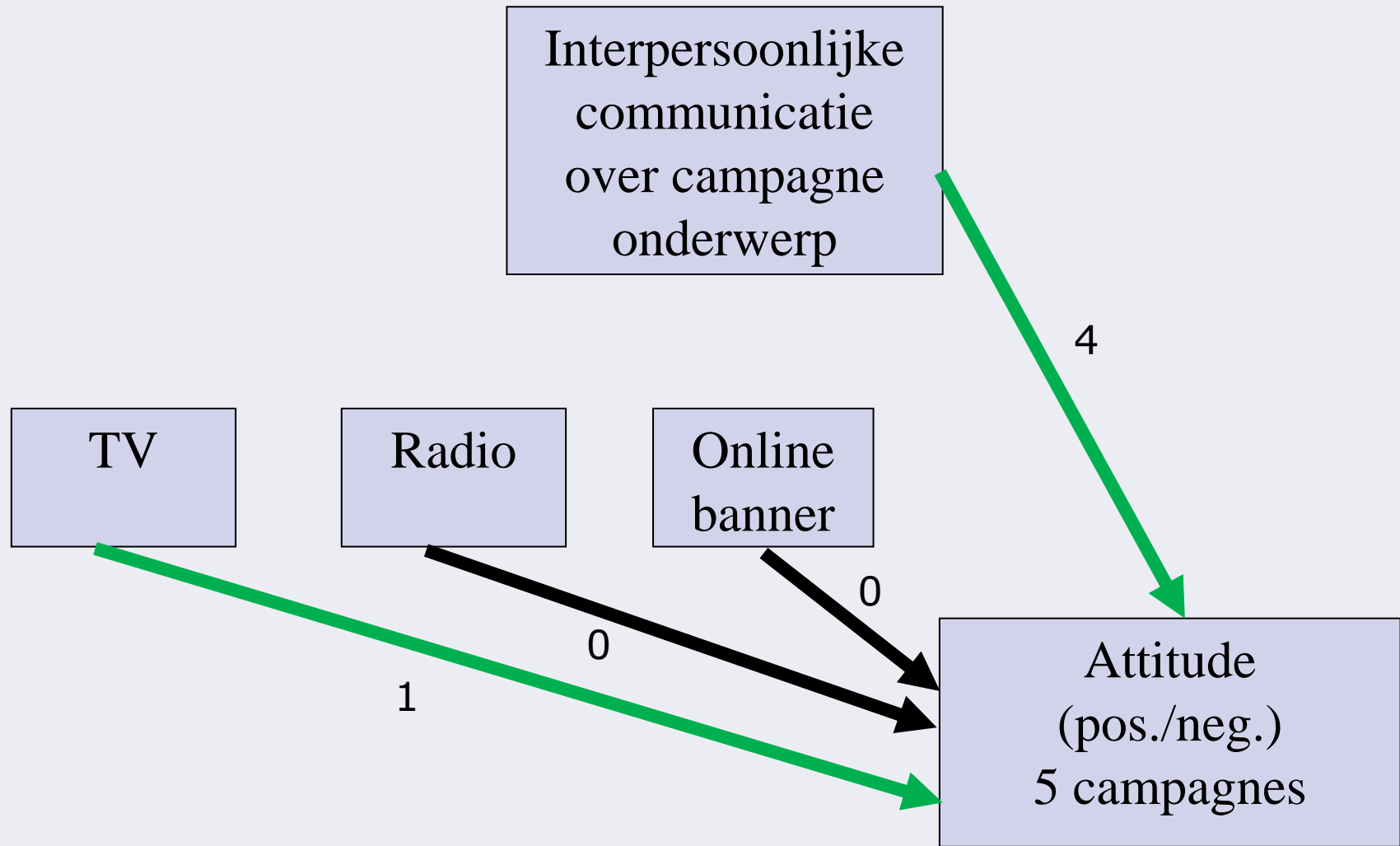
WAT WERKT BETER: MIJN ADVIEZEN

Voorspellers van 1.5 m. afstand houden

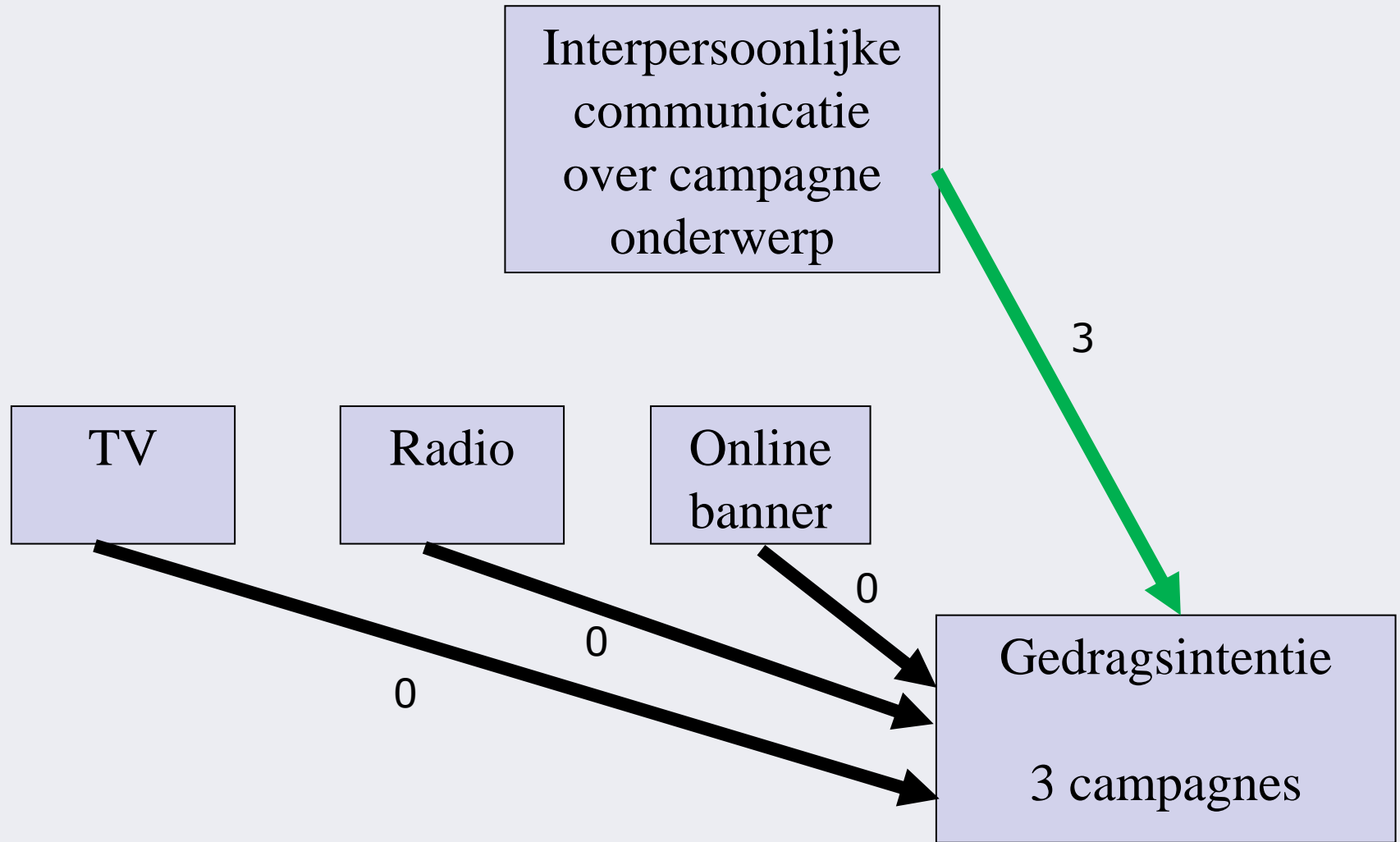
2. Sociale invloed: Wat doen en vinden anderen

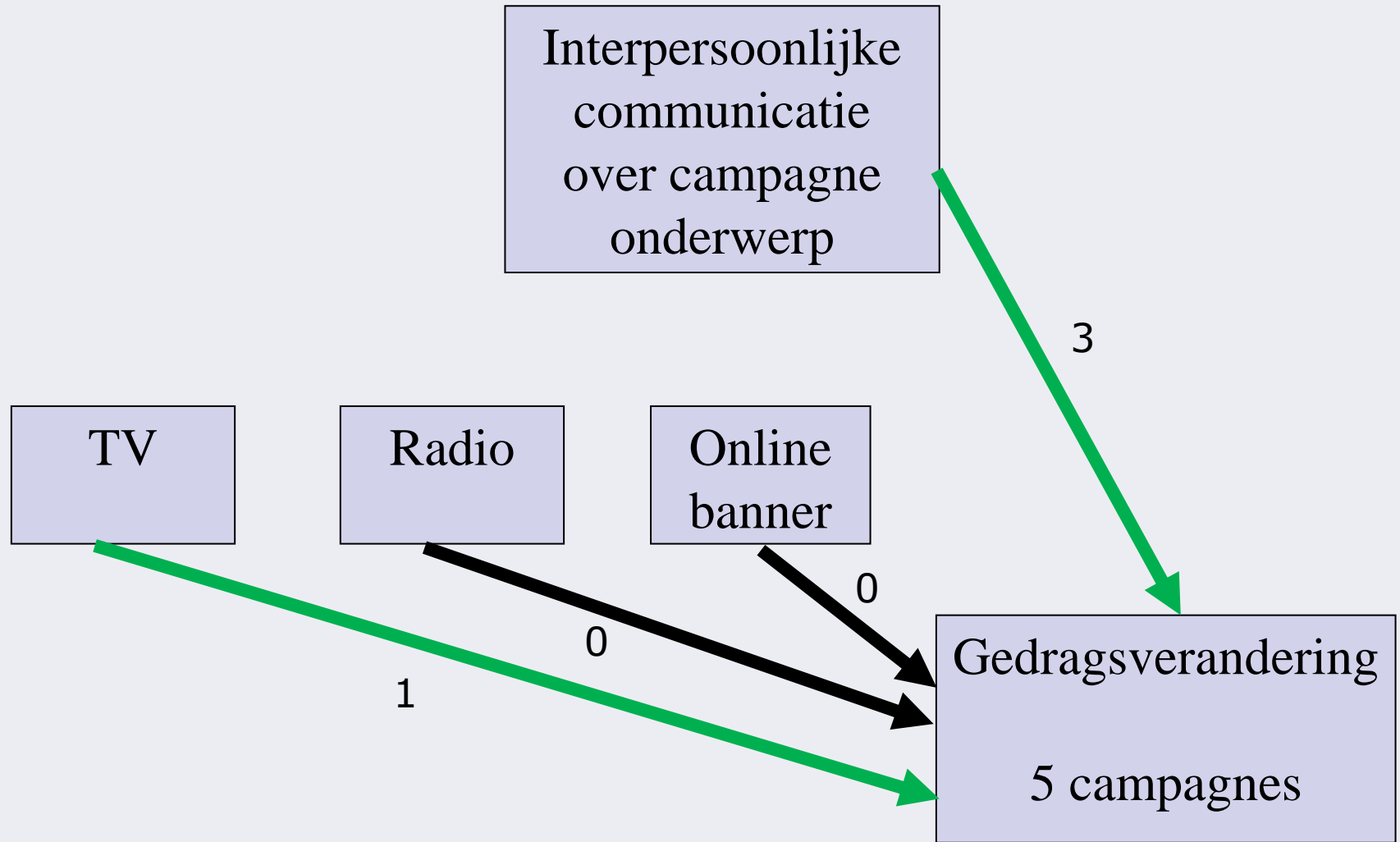
➤ Doe zelf het gewenste gedrag en communiceer dit.

Dank!

Vragen en opmerkingen?

Email:

j.c.m.vanweert@uva.nl (Julia van Weert)

www.healthcommunication.nl

Ik ben te vinden op:

 @JuliavanWeert

 @UvA_ACHC

nl.linkedin.com/in/juliavanweert